

TVANG I PSYKIATRIEN

Gældende fra 2016

Tvang i psykiatrien må kun udøves inden for psykiatrilovens rammer.

I denne pjece kan du læse om de regler, der gælder for patienter, der mod deres vilje indlægges eller tilbageholdes på en psykiatrisk afdeling eller udsættes for tvang under deres indlæggelse. Pjecen henvender sig særligt til patienter og pårørende.

Bagerst i pjecen kan du finde en oversigt over de regler, der gælder, og en liste over relevante myndigheder.

Indlæggelsessamtale

Når en patient bliver indlagt på en psykiatrisk afdeling, skal han eller hun med det samme have en indlæggelsessamtale med en læge. Indlæggelsessamtalen skal styrke dialogen mellem læge og patient, og patienten skal høres om sine personlige ønsker i forhold til behandlingens form og indhold. Det gælder også situationer, hvor det kan være nødvendigt at anvende tvang. Under indlæggelsessamtalen skal patienten sammen med lægen også tage stilling til, om pårørende eller andre i patientens sociale netværk skal inddrages i behandlingsforløbet.

Patientens ønsker skal skrives ind i journalen og er vejledende for overlægens overvejelser om behandlingen.

Hvis lægen vurderer, at det på grund af patientens tilstand ikke er muligt at få patientens forhåndstilkendegivelse ved indlæggelsen, skal det ske hurtigst muligt herefter.

Hvornår og hvordan må personalet anvende tvang?

Personalet må først anvende tvang, når de har gjort, hvad der er muligt, for at få patienten til at medvirke frivilligt. Når personalet anvender tvang, skal det gøres så skånsomt som muligt, og med størst mulig hensyntagen til patienten. Det betyder, at den form for tvang, der anvendes, altid skal være den mindst indgribende, og at den skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået med tvangen.

Tvang må aldrig erstatte omsorg, behandling og pleje.

Hvis personalet vurderer, at det er nødvendigt at anvende tvang, skal patienten oplyses om, hvilken form for tvang, der er påtænkt, hvad tvangen nærmere består af, hvorfor det er nødvendigt at bruge tvang, og hvad formålet er med tvangen. Patienten skal også oplyses om, hvilken betydning behandlingen kan forventes at have for helbredstilstanden, og hvilken betydning det har for helbredstilstanden at undlade at behandle. Derudover skal patienten oplyses om, at det er muligt at klage og få tildelt en patientrådgiver. Når forholdene tillader det, skal patienten have en passende betænkningstid, inden tvangen bliver iværksat.

Når en tvangsforanstaltning er ophørt, skal patienten tilbydes en eller flere samtaler, hvor personalet og patienten sammen har mulighed for at bearbejde og forstå oplevelserne i forbindelse med tvangen. Under samtalen kan man også tale om, hvordan man kan undgå at anvende tvang fremover.

Psykiatriske afdelinger skal journalføre anvendelsen af tvang både i patientjournalen og i en „tvangsprotokol“, der indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Hvilke former for tvang er tilladt?

Hvis personalet har gjort alt, hvad de kan, for at opnå patientens frivillige medvirken, og det ikke er lykkedes, er det tilladt at anvende forskellige former for tvang. Det gælder dog kun på psykiatriske afdelinger på offentlige sygehuse. Der må ikke anvendes tvang på private psykiatriske sygehuse eller afdelinger.

Du kan på de næste sider læse om de tvangsindgreb, det er tilladt at anvende.

Tvangsindlæggelse

Familiemedlemmer, naboer, hjemmehjælpere, personale på bosteder, politiet eller andre kan kontakte en læge (fx den praktiserende læge eller en akutmiklæge), hvis de bliver opmærksomme på, at en person, der må antages at være sindssyg (psykotisk), har brug for hjælp.

Lægen, der undersøger personen, kan iværksætte en tvangsindlæggelse af den pågældende på en psykiatrisk afdeling, hvis:

- patienten er sindssyg eller i en tilstand, der svarer til sindssygdom, og at
- det er uforsvarligt at undlade at frihedsberøve patienten for at kunne give behandling, fordi:
 - udsigten til helbredelse eller en betydelig og afgørende bedring af sygdommen ellers vil blive væsentligt forringet (behandlingsindikation)

og/eller

- patienten er til nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre (farlighedsindikation).

Hvis lægen iværksætter en tvangsindlæggelse, skal politiet ledsage patienten

til en psykiatrisk afdeling. Politiet skal også sikre sig, at lovens betingelser og tidsfrister for tvangsindlæggelse er overholdt.

Ved ankomsten til den psykiatriske afdeling skal en overlæge afgøre, om tvangsindlæggelsen skal gennemføres.

Tvangstilbageholdelse

En patient kan altid bede om at blive udskrevet – lige meget om han eller hun er frihedsberøvet eller frivilligt indlagt.

Hvis en patient ønsker at blive udskrevet, skal ønsket fremlægges for afdelingens læger, sygeplejersker, plejere eller andre, der deltager i behandlingen. Også en patientrådgiver (læs mere på side 8) eller andre, som patienten har bemyndiget til det, kan anmode om, at patienten bliver udskrevet.

Når en patient har bedt om at blive udskrevet, skal en overlæge inden for 24 timer afgøre, om ønsket skal imødekommes, eller om patienten skal tvangstilbageholdes. Hvis patienten lige er blevet tvangsindlagt, har overlægen dog 48 timer regnet fra indlæggelsestidspunktet til at træffe sin afgørelse.

Hvis patienten er mindreårig eller har en værge, kan værgen eller den, der har forældremyndigheden, også bede om, at patienten udskrives.

Tilbageførsel til afdelingen med politiets hjælp

Hvis en frihedsberøvet patient forlader afdelingen eller udebliver efter aftalt udgang, kan patienten med politiets hjælp føres tilbage til afdelingen indtil en uge efter, at udeblivelsen er konstateret. Det gælder dog ikke, hvis patienten har fået tilladelse til udgang med mere end tre overnatninger.

Tvangsbehandling

Hvis en patient ikke vil give sit samtykke til den behandling, som overlægen foreslår, kan personalet anvende tvangsbehandling. Behandlingen kan omfatte medicinsk behandling, elektrostimulationsbehandling (ECT) og tvangsernæring.

Tvangsbehandlingen må ikke påbegyndes, før patienten har haft en passende betænkningstid, dog højst tre dage.

Personalet kan også tvangsbehandle en patient for en fysisk sygdom, hvis patientens liv eller helbred er i væsentlig fare.

Tvungen opfølgning efter udskrivning

Hvis en overlæge har begrundet formodning om, at en patient vil undlade at følge en aftalt behandling efter sin udskrivning fra en psykiatrisk afdeling, kan patienten blive pålagt at møde op til medicinsk behandling i det psykiatriske sundhedsvæsen.

Tvungen opfølgning efter udskrivning kan anvendes i de tilfælde, hvor:

- patienten i de seneste tre år forud for den aktuelle indlæggelse er blevet tvangsindlagt mindst tre gange, og
- patienten i de seneste tre år forud for den aktuelle indlæggelse i mindst ét tilfælde har undladt at følge den behandling, der er anført i en udskrivningsaftale eller koordinationsplan, og
- patienten i forbindelse med den aktuelle indlæggelse blev tvangsindlagt eller tvangstilbageholdt og
- patienten inden for det sidste halve år forud for den aktuelle indlæggelse har været ordineret opsøgende behandling ved et udgående psykiatriteam, men har undladt at følge den ordinerede medicinske behandling.

Hvis patienten ikke møder op til den aftalte medicinering, kan overlægen beslutte, at patienten skal hentes af politiet og bringes til tvangsmedicinering på den psykiatriske afdeling.

En beslutning om tvungen opfølgning efter udskrivning kan være gældende i op til tre måneder efter udskrivning af patienten. Overlægen kan dog beslutte, at den tvungne opfølgning efter udskrivning forlænges i op til tre måneder ad gangen. En patient vil dog maksimalt kunne være pålagt at skulle møde op til medicinsk behandling i 12 måneder i alt.

Tvangsfiksering

En overlæge kan beslutte, at en patient skal fastspændes med et mavebælte (tvangsfikseres) til en seng, hvis der er stor risiko for, at patienten udsætter sig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade, at patienten forfølger eller på anden måde groft forulemper medpatienter, eller at patienten laver hærværk.

Overlægen kan, hvis det er nødvendigt, også beslutte, at der udover et ma-

vebælte skal anvendes hånd- og fodremme og/eller handsker.

Tvangsfiksering må kun anvendes i kortere intervaller. Tvangsfiksering kan kun undtagelsesvist fortsætte ud over nogle få timer i de situationer, hvor hensynet til patienten eller andres liv, førlighed eller sikkerhed kan begrunde det.

En patient, der er tvangsfikseret, skal have en medarbejder fra afdelingen hos sig hele tiden (fast vagt). Den faste vagt kan fx være en plejer, en sygeplejerske eller andet kvalificeret personale.

Anvendelse af fysisk magt

I visse situationer er det tilladt for personalet at holde en patient fast. Personalet må også bruge fysisk magt for at forhindre, at en frihedsberøvet patient forlader afdelingen, eller føre patienten til et andet opholdssted på sygehuset.

Hvis en patient er meget urolig, kan lægen bestemme, at patienten - om nødvendigt med magt - skal have et akut beroligende middel. Anvendelse af akutberoligende medicin adskiller sig fra tvangsbehandling, som blev beskrevet på side 3.

Personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse

For at undgå at patienter, der lider af demens eller en demenslignende tilstand, forlader afdelingen og udsætter sig selv eller andre for fare, er det tilladt at anvende personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse.

Når overlægen har besluttet, at der skal anvendes særlige dørlåse, skal alle patienter på afdelingen straks informeres om det.

Beskyttelsesfiksering

Beskyttelsesfiksering kan anvendes over for patienter for at forhindre, at de kommer til at udsætte sig selv for væsentlig fare. Denne metode anvendes primært til demente patienter, der skal forhindres i at komme til skade ved at falde ned fra en seng eller stol eller vandre omkring i en forvirret tilstand.

Personlig skærmning

Personlig skærmning betyder, at én eller flere medarbejdere fra afdelingen konstant er i umiddelbar nærhed af en patient, om nødvendigt også når patienten fx er i bad eller på toilettet.

Personlig skærmning må kun bruges mod patientens vilje, hvis det er nød-

vendigt for at forhindre patienten i at begå selvmord eller på anden måde ud-sætte sit eget eller andres helbred for betydelig skade, eller for at forhindre at patienten forfølger eller på anden måde groft forulemper medpatienter eller andre.

Særligt om tvang eller magtanvendelse overfor mindreårige

I tilfælde, hvor en patient er under 15 år og modsætter sig behandling, og hvor forældrene eller anden værge ikke har givet informeret samtykke til den konkrete behandling, er der tale om tvang, hvis behandlingen gennemføres.

Psykiatrisk behandling af patienter under 15 år, der iværksættes imod den mindreåriges vilje, men med forældrenes samtykke, betragtes ikke som tvang i psykiatrilovens forstand. Der er i stedet tale om magtanvendelse. Magtanvendelsen skal – lige som alle andre tvangsansendelser - registreres i tvangsprotokollen og indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Forældrene har til hver en tid mulighed for at undlade at tage stilling til den psykiatriske behandling af den mindreårige. Forældrenes manglende samtykke - uanset om det skyldes, at forældre modsætter sig behandlingen eller ikke ønsker at tage stilling – indebærer, at behandlingen er omfattet af psykiatrilovens regler om tvang i psykiatrilovens forstand. Det betyder også, at reglerne om beskikkelse af patientrådgiver og klagemuligheder m.v. finder anvendelse.

For alle patienter over 15 år - uanset om de har den fornødne modenhed - vil der være tale om tvang i psykiatrilovens forstand, hvis patienten ikke giver samtykke til behandlingen. Behandlingen skal derfor ske indenfor rammerne af psykiatriloven.

Betingelser for tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse og tvangsbehandling

Tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse og tvangsbehandling må kun finde sted, hvis du er sindssyge eller i en tilstand, der kan ligestilles hermed. Derudover skal det være uforsvarligt ikke at frihedsberøve/tvangsbehandle dig fordi:

- udsigten til helbredelse eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentlig forringet, eller
- du udgør en nærliggende fare for dig selv eller andre.

Tvangsfiksering:

Du må kun tvangsfikseres, hvis det er nødvendigt for at afværge, at:

- du udsætter dig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade
- du forfølger eller på anden lignende måde groft forulemper medpatienter, eller
- du øver hærværk i et ikke ubetydeligt omfang.

Anvendelse af fysisk magt:

Du kan fastholdes eller om fornødent med magt føres til et andet opholdssted på sygehuset, hvis det er nødvendigt for at afværge, at:

- du udsætter dig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade
- du forfølger eller på anden lignende måde groft forulemper medpatienter, eller
- du øver hærværk i et ikke ubetydeligt omfang.

Hvem bestemmer, om der må bruges tvang?

Det er overlægen, der beslutter, om du skal tvangsindlægges, tvangstilbageholdes, tilbageføres, tvangsbehandles, tvangsfikseres, og beskyttelsesfikseres. Det er også overlægen, der beslutter, om din post skal åbnes og kontrolleres for evt. medikamenter, rusmidler og farlige genstande, om din stue og ejendele skal undersøges eller om du skal kropsvisiteres på grund af mistanke om medikamenter, rusmidler og farlige genstande på afdelingen.

Hvis overlægen ikke er på afdelingen, enten fordi han/hun er bortrejst eller af anden årsag er midlertidig fraværende er det den læge, der fungerer som overlæge i overlægens fravær, der kan træffe beslutningen om de tvangsindgreb, der er nævnt ovenfor.

Hvis overlægen eller hans/hendes stedfortræder ikke er på afdelingen, fx fordi du bliver bragt til sygehuset om natten, kan en anden læge, fx en reservelæge, træffe afgørelsen i overlægens sted. Overlægens skal hurtigst muligt, efter han/hun er mødt ind igen på arbejdet, tage stilling til tvangsindgrebet.

Det gælder til enhver tid, at tvang kun kan anvendes, hvis betingelserne for frihedsberøvelse er til stede.

Patientrådgiver

Patienter, der udsættes for tvang, skal have tildelt (beskikket) en patientrådgiver.

Statsforvaltningen har lavet en liste over de personer, der er udpeget til at være patientrådgivere. Når en patient skal have tildelt en patientrådgiver, skal personalet hurtigst muligt kontakte en af personerne på listen. Hvis patienten ønsker en bestemt person fra listen, skal ønsket så vidt muligt imødekommes. Hvis patienten ønsker at få tildelt en person, der ikke står på listen, kan dette som hovedregel også imødekommes, men det skal formelt godkendes af Statsforvaltningen.

Patienten skal ikke betale for at få en patientrådgiver.

Patienter, der har en bistandsvæрге, skal ikke have en patientrådgiver.

Beskikkelse af patientrådgiver gælder ikke ved anvendelse af tvang i forbindelse med personlig hygiejne, kontrol og åbning af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele samt kropsvsitation.

Patientrådgiverens opgaver

Patienten skal hurtigst muligt have besøg af den tildelte patientrådgiver. Første besøg skal ske inden for 24 timer efter beskikkelsen, og patientrådgiveren skal herefter besøge patienten mindst én gang om ugen og i øvrigt efter behov.

Patientrådgiveren skal vejlede og rådgive patienten om alt i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på sygehuset. Hvis patienten ønsker at klage over den anvendte tvang, skal patientrådgiveren hjælpe patienten med det. Læs mere under "Klage over anvendelse af tvang" på side 9.

Personalet på den psykiatriske afdeling skal give patientrådgiveren alle de oplysninger, der er nødvendige for, at han eller hun kan varetage sin opgave. Dog skal patienten have givet sit samtykke til, at patientrådgiveren får adgang til journalen. Patientrådgiveren kan frit kontakte patienten – enten personligt, skriftligt eller telefonisk.

Når tvangsindgrebet ophører, bortfalder beskikkelsen af patientrådgiveren. Patientrådgiveren skal dog fortsat hjælpe patienten med klager, som allerede

er sat i gang, eller som sættes i gang samtidigt med, at tvangsindgrebet op-
hører.

Hvis en patient, der er under tvungen opfølgning efter udskrivning, ønsker et møde med sin patientrådgiver, kan mødet finde sted på behandlingsstedet, fx i distriktpsychiatrien. Besøget kan også erstattes med en telefonsamtale, hvis patienten foretrækker dette.

Klage over anvendelse af tvang

Hvis en patient bliver udsat for tvang, kan patienten klage over tvangsindgrebet. Sagen skal derefter behandles i Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Hvordan klager man?

Patienten kan klage direkte til personalet, der deltager i patientens behandling, fx læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter osv., og det er som udgangspunkt sygehusafdelingen, der indbringer klager over tvangs-anvendelse for Det Psykiatriske Patientklagenævn. Det Psykiatriske Patientklagenævn tager derefter stilling til, om betingelserne for tvangs-anvendelsen er opfyldte.

Patienten kan også klage til sin patientrådgiver eller direkte til enten til regionen, som er den myndighed, der driver sygehuset, eller til Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Der er ingen formelle krav til klagen. Den kan afleveres både mundtligt og skriftligt. Se adresser bagerst i pjecen.

Hvis patienten klager over en beslutning om tvangsbehandling, må behandlingen som hovedregel ikke påbegyndes, før Det Psykiatriske Patientklagenævn har behandlet klagen. Lægen kan dog påbegynde tvangsbehandling, før klagesagen er behandlet, hvis det er nødvendigt for ikke at udsætte patientens liv eller helbred for væsentlig fare, eller for at forhindre, at patienten udsætter andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred.

Hvis patienten klager over overlægens beslutning om tvungen opfølgning efter udskrivning, må den tvungne opfølgning ikke sættes i gang, før Det Psykiatriske Patientklagenævn har behandlet klagen.

Det Psykiatriske Patientklagenævn

Statsforvaltningen fungerer som sekretariat for Det Psykiatriske Patientklagenævn. Patientklagenævnet består af tre medlemmer. Direktøren for statsforvaltningen er formand for nævnet. De to andre medlemmer er udpeget af Sundheds- og Ældreministeriet efter indstilling fra henholdsvis Danske Handicaporganisationer (patient-/brugerrepræsentant) og Lægeforeningen (uvildig speciallæge i psykiatri).

Nævnets møder finder typisk sted på den afdeling, hvor patienten er indlagt. Patienten har normalt ret til selv at fremlægge sin sag for nævnet, og patientrådgiveren og overlægen skal så vidt muligt være til stede ved mødet.

Klager over tvangsbehandling og tvungen opfølgning efter udskrivning skal afgøres inden 7 dage efter, at klagen er modtaget i Det Psykiatriske Patientklagenævn. Ved andre sager skal der træffes afgørelse snarest muligt. Det gælder sager om tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, aflåsning af døre i afdelingen).

Hvis Det Psykiatriske Patientklagenævn ikke har truffet en afgørelse inden for 14 dage efter, at klagen er modtaget, skal patienten have en begrundelse og besked om, hvornår afgørelsen kan forventes.

Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser kan ankes

Hvis patienten eller patientrådgiveren anmoder om det, skal Det Psykiatriske Patientklagenævn indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvungen opfølgning efter udskrivning, tvangsfiksering, beskyttelsesfiksering og aflåsning af døre i afdelingen for byretten.

Sagen skal indbringes for retten inden fem hverdage efter, at patienten eller patientrådgiveren har krævet det. Retten beskikker en advokat til at føre patientens sag, og udgifterne betales af staten. Retten afgør, om patienten skal være til stede, når klagesagen behandles.

Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser om tvangsbehandling kan også ankes til Det Psykiatriske Ankenævn. Hvis patienten vil klage over Det Psykiatriske Ankenævns afgørelse, skal klagen indgives senest tre måneder

efter, at patienten har modtaget afgørelsen fra Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Man kan også klage til Folketingets Ombudsmand. Du kan klage over den afgørelse, som myndigheden har truffet eller over den behandling, du har fået af myndigheden. Ombudsmanden må først behandle en klage, når andre klagemuligheder er udtømt. Ombudsmanden vil efter endt klagesagsbehandling komme med en udtalelse i sagen.

Klager over den lægelige behandling i øvrigt

Hvis patienten eller patientrådgiveren ønsker at klage over den sundhedsfaglige behandling og pleje af læger, sygeplejersker, plejere eller lignende, kan klagen rettes til Styrelsen for Patientsikkerhed. En patientrådgiver skal også hjælpe med at lave klagen, hvis patienten har brug for det.

Hvis patienten eller patientrådgiveren ønsker at klage over personlig hygiejne foretaget med tvang, eller klage over at der over for den pågældende er åbnet og kontrolleret post, patientstue og ejendele er undersøgt, eller der er foretaget kropsvisitation, m.v., kan klagen rettes til personalet eller til sygehuselets ledelse. Der kan også klages til regionen, som er den myndighed, der driver sygehuset.

Samme klagemulighed kan anvendes, hvis patienten er utilfreds med forholdene på afdelingen, f.eks. personalets opførsel, rengøringen, maden, m.v.

Klager over udskrivningsaftaler og koordinationsplaner

Hvis patienten ønsker at klage over overlægens beslutning om, at der skal udarbejdes en udskrivningsaftale eller koordinationsplan for patienten, kan han eller hun klage til Styrelsen for Patientsikkerhed.

Patienten kan også klage til Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis han eller hun mener, at sundhedspersonalet i forbindelse med en udskrivningsaftale eller koordinationsplan har videregivet oplysninger om rent private forhold til andre myndigheder uden berettigelse.

Særligt om patienter indlagt i henhold til dom eller kendelse

Psykiatriloven, bortset fra reglerne om tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse, gælder også for patienter, der enten er dømt til psykiatrisk behandling, anbringelse, eller til varetægtssurrogat, hvor retten har bestemt, at personen under en varetægtsfængsling skal opholde sig på en psykiatrisk afdeling.

En patient, der er anbragt på en psykiatrisk afdeling på baggrund af en dom eller kendelse, er ikke frihedsberøvet i henhold til psykiatriloven. Hvis patienten ønsker at klage over sin frihedsberøvelse, skal klagen derfor rettes til statsadvokaten.

Hvis patienten er blevet udsat for anden tvang end frihedsberøvelse, kan patienten eller bistandsværgeren klage efter de regler, der er beskrevet ovenfor i afsnittet "Klage over tvangsindgreb" (side 9).

Indlæggelse som psykisk syg under fængselsophold

Hvis der er mistanke om, at en person, der er indsat i et fængsel eller arresthus, kan være sindssyg, skal personen indlægges på psykiatrisk sygehus. Det er i udgangspunktet frivilligt, om personen vil følge et råd om overflyttelse til psykiatrisk sygehus, men hvis en læge vurderer, at patienten er sindssyg og har behov for behandling, kan lægen beslutte at iværksætte en tvangsindlæggelse efter de regler, der er tidligere beskrevet i afsnittet "Tvangsindlæggelse".

Psykiatriloven gælder også for disse patienter, herunder klagereglerne.

Tilsyn med frihedsberøvede patienter på de psykiatriske afdelinger

Folketingets Tilsyn i henhold til grundlovens § 71 (§ 71-tilsynet) fører blandt andet tilsyn med behandlingen af tvangsindlagte eller tvangstilbageholdte patienter. Tilsynet kan komme på både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg på de psykiatriske afdelinger. Det er muligt at klage til § 71-tilsynet. Tilsynet kan ikke træffe afgørelse i en klagesag, men kan alene komme med sin vurdering af sagen.

Folketingets Ombudsmand har også en særlig tilsynsafdeling, der kommer på tilsynsbesøg på de psykiatriske afdelinger og undersøger forholdene blandt andet for de frihedsberøvede patienter.

Regler om anvendelse af tvang i psykiatrien

Lovbekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015 om anvendelse af tvang i psykiatrien.

Bekendtgørelse nr. 1338 af 2. december 2010 om anvendelse af anden tvang end frihedsberøvelse på psykiatriske afdelinger, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1107 af 11. september 2015.

Bekendtgørelse nr. 1339 af den 2. december 2010 om forretningsorden for de psykiatriske patientklagenævn, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1108 af 11. september 2015.

Bekendtgørelse nr. 1340 af 2. december 2010 om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindlæggelser.

Bekendtgørelse nr. 1341 af den 2. december 2010 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1100 af 11. september 2015.

Bekendtgørelse nr. 1342 af den 2. december 2010 om tvangsprotokoller og optegnelser samt registrering og indberetning af tvang samt udskrivningsaftaler og koordinationsplaner på psykiatriske afdelinger, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1099 af 11. september 2015.

Bekendtgørelse nr. 1343 af den 2. december 2010 om underretning og klagevejledning i forbindelse med anvendelse af tvang i psykiatrien, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1098 af 11. september 2015.

Bekendtgørelse nr. 1493 af 14. december 2006 om samtaler efter ophør af tvangsforanstaltning på psykiatriske afdelinger, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1093 af 11. september 2015.

Bekendtgørelse nr. 1102 af 11. september 2015 om åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele m.v. på psykiatrisk afdeling.

Bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværger.

Bekendtgørelse nr. 1414 af 10. december 2010 om personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse.

Vejledning nr. 9427 af 2. august 2016 om forhåndstilkendegivelser, behandlingsplaner, tvangsfiksering og tvungen opfølgning efter udskrivning mv. for patienter indlagt på psykiatriske afdelinger.

Ændrede regler fra foråret 2015

Med ændringen af psykiatriloven i foråret 2015 blev det slået fast, at indlæggelse, ophold og behandling på psykiatrisk afdeling som udgangspunkt er et frivilligt tilbud på baggrund af informeret samtykke.

Anvendelse af tvang kan derfor kun finde sted efter reglerne i psykiatriloven. Reglerne sikrer, at tvang i videst muligt omfang sker som led i at understøtte patientens muligheder for bedring.

Adresser

Sundheds- og Ældreministeriet

Holbergsgade 6
1057 København K
Telefon 72 26 90 00
www.sum.dk

Justitsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 26 84 00
www.jm.dk

Det Psykiatriske Patientklagenævn

Statsforvaltningen
Telefon 72 56 70 00
post@statsforvaltningen.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed

Islands Brygge 67
2300 København S
Telefon 72 22 74 00
www.stps.dk

Sundhedsstyrelsen

Axel Heides Gade 1
2300 København S
Telefon 72 22 74 00
www.sst.dk

Folketingets Ombudsmand

Gammeltorv 22
1457 København K
Telefon 33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk

Folketingets § 71-tilsyn

Christiansborg
1240 København K
Telefon 33 37 55 00
www.ft.dk

www.sum.dk

**SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET**